خەمۆكیی سیاسیی

"بە بۆنەی دەهەمین دەوری هەڵبژاردنی "مەجلیسی شواری ئیسلامیی ئێران"

د. کامران ئەمین ئاوە

"فاکتەکان هاوئاهەنگ لەگەڵ تیۆریی

من نین، وای بە حاڵی فاکتەکان!"

"هێگێل"

حیزبێکی سیاسیی بە پێی ڕادەی پێوەندیی خۆی لەگەڵ کۆمەڵگا و لێکدانەوەی لە ئاڵوگۆڕەکانی نێو وڵات، تاکتیکەکانی هەڵدەبژێرێ‌و هیوادارە سیاسەتەکانی تا ڕادەیەکی زۆر ڕەنگدانەوەی ڕاستییەکانی کۆمەڵگای خۆی بێ. گەیشتن بە هەر ئامانجێک لە پێوەندیی لەگەڵ لێکدانەوەی بارودۆخی بابەتیی [ئابژێکتیڤ] و زەینیی [سوبژێکتیڤ] وڵات، ڵاسەنگیی هێزەکانی دەستەڵاتدار و ئۆپۆزیسیۆن لە نێو کۆمەڵگادایە. گرتن یان گۆڕانی تاکتیکی حیزبێکیش هەر لەم پێوەندییەدا جۆراوجۆرەو دەتوانێ دوورکەرەوە[دفعی] یان پەیتا پەیتایی، تێکەڵ بە توندو تیژیی یان ئاشتی‌خوازانە، هەروەها ئاشکرا یاخود نهێنیی و هتد ... بێ. لەم ڕەوتەدا هێزێک دەتوانێ کاریگەریی لە کۆمەڵگادا بێ کە بە پێی هەبوونی شانە حیزبییەکان، کادری لێهاتوو، و توانایی تەبلیغاتی سیاسیی بتوانێ ئەمرازی پێویست بۆ وەدی هێنانی ئامانجەکانی خۆی تەیار بکات. لە نەبوونی ئەم مەرجانە بێ‌گوومان وتەکان و بڕیارەکانی ئەم حیزبە ناتوانێ ڕەنگدانەوەی لە نێو کۆمەڵگادا بێ. کاتێک حیزبێک باس لەوە بکات کە خەڵکی گوێ بە قسەیان نادەن و بێ لەبەر چاوگرتنی ئەوان بە پێێ بارودۆخێ نێو کۆمەڵگا و بەرژوەندیی خۆیان بەشداریی لە هەڵبژاردەکانی کۆماری ئیسلامیی دەکەن، ئەوە نیشاندەری ئەم ڕاستییە تاڵەیە کە نەیانتوانیووە بە هەر هۆیەک بێ، کاریگەریی‌یان لە سەر خەڵکی بێ! بە لەبەر چاوگرتنی ئەم ڕاستییە، ئەم پرسیارە دێتە پێش:"ڕۆڵی حیزبێکی سیاسیی کە قەرارە پێشەنگی خەڵک بێ و ڕێ‌و شوێن بە خەڵکی نیشان بدا، لە چی‌دایە؟ ئایا ئەم حیزبانە بە هەڵبژاردنی سیاسەتێکی پۆپۆلیستیی دەبێ بە شوێن ڕووداوەکان کەون؟ یان بێ‌هەڵویست بمێنەوە، و بە ترس و دڵەڕاوەکێ لەوەی کە نەکا تووشی هەڵەیەک بن

تەنیا پاش تێپەڕبوونی ڕووداوەکان دەس بە لێکدانەوە و ئاکامبەندیی بکەن؟ لە ڕاستیدا، حیزبێک کاتێک دەتوانێ بڕیاری درووست بدات کە لە ڕەوتی دیاریی کردنی دروشمی دوور و نزیک، پاش کۆکردنەوە و پلەبەندیی زانیاریی و فاکتە پێویستەکان بتوانێ پێوەندیی زنجیرە رووداوەکانی سیاسیی نە بە چەشنێکی جیا لەیەک، بەڵکوو بە گشتیی بەیەکەوە گرێ بدات و پاش لێکدانەوەی ووردی ئەم فاکتانە و تەیار کردنی تەواوی ئەمرازە پێویستەکان ئەرکی خۆی بۆ دیاریی‌کردن و وەدی هێنانی ئامانجەکانی بخاتە گڕ و خەڵکی بۆ گەیشتن بەم ئامانجانە کۆکاتەوە. ئەگەر لەم ڕەوتەدا سەرکەوتنی وەدەس هێنا، ئەوە خۆی بۆ ڕۆیشتن بۆ قۆناخێکی سەرتر ئامادە دەکات، بەڵام کاتێک سەرکەوتوو نەبێ، ئەمجار پاش پێداچوونەوەیک لەسەر رووداوەکان و دۆزینەوەی هەڵەکان، تێدەکۆشێ ئەو کەمایەسییانە قەربوو بکاتەوە. لێرەدا گرینگ هاوئاهەنگیی تیۆریی جووڵە و تێکۆشان لەگەڵ فاکتە دیارییکراوەکانە، نە پێچەوانەکەی، دەنا **هێگێل**" کوتەنیی **"وای بە حاڵی ئەو فاکتانەی کە هاوئاهەنگ لەگەڵ تیۆرییەکانی من نەبن"**.

لەم دوایانەدا بە بۆنەی دەوری تازەی هەڵبژاردنی نوێنەرانی مەجلیسی شورای ئیسلامیی ئێران" لە ٧ی ڕەشەمەی ١٣٩٤هەتاویی، گەلێک بیر وباسی جۆراوجۆر هاتۆتە ئاراوە، بەشێک ئەم چەشنە هەڵبژاردنانە بایکۆت دەکەن و بەشێکیش سەرەرای بە گونجاو زانینی هەڵبژاردن و کرانەوەی فەزایەک لەم پێوەندییەدا، جارێ چاوەڕەوانی ڕووداوەکانی ئێران لە یەک مانگ و نیوی داهاتوو دەکەن تا بەڵکوو لە ساتی ئاخردا ئەگەر مەجالێک ما، بتوانن بڕیارێک بدەن یا نەدەن! بە وتەیەکی دیکە، سەرەرای دێموکراتیک نەبوونی هەڵبژاردن لە ئێران بە درێژایی مێژووی پتر لە سێ دەیە دەستەڵاتداریی حکومەتی ئیسلامیی، بەشداریی خەڵکی بە کارێکی گونجاو دەزانن، و بە پێی ئەوەی کە خەڵکی کورد هەمیشە بە "تەشخیصی" خۆیان بێ لەبەر چاوگرتنی ویستی حیزبەکان چوونە سەر سەندووقی دەنگدان و بەشدارییان کردوە، بایکۆت کردن بە کارێکی شیاو و درووست نازانن!!؟؟ لە لایەکی دیکەشەوە سەرەرای ئەوەی کە بۆخۆیان بە باشیی دەزانن کەس وڵامی بڕیاری ئەوان ناداتەوە، لە هەڵبژاردەکانی سەرۆک کۆمار و مەجلیسی ئیسلامیی ئێرانیشدا، لە قۆناخێکدا کە ئیتر مەجاڵ بۆ هەڵوێست گرتن نەمابوو، بە دڵگەورەییەوە فەزاکەیان بۆ هەڵوێست گرتنی خەڵکێک هەێشتەوە کە بایخێکیان بە هەڵوێستی ئەم حیزبانە نەداوە!!؟؟ ئەم شێوە بۆچوونانە تەنیا پێشاندەری دژووازییەکی حاشا هەڵنەگر و پاکانە بۆ بێ ئەرک کردنی خۆیان لە ڕەوتی هەڵوێست گرتندایە. هەڵویست گرتنی حیزبێک نە بە پێی بەشداریی خەڵک یان نەکردنیان، گوێدان بە قسەی ئەوان یان نەدانیان، بەڵکوو بە پێی ئەو بنەواشانەیە کە لە پێوەندیی لەگەڵ سیستێمی

دەسەڵات و ئامانجەکانی ئەم حیزبە بنەمای سیاسەت و هەڵسوکەوتی ئەوان بە پێی پێڕەو وپرۆگرامی پەسەندکراوی کۆنگرەکەیان پێک دەهێنێ. ئەم چەشنە بۆچوونانە بنەمایەکی پۆپۆلیستیی هەیە کە بە شایدی مێژوو چ لە ئاستی ئێران و چ لە ئاستی جیهاندا هەرەسی هێنانە، نموونەکەی پشتیوانیی جەماوەریی خەڵکی ئالمان و ئیتالیا لە فاشیسم لە دەیەی ٤٠ی سەدەی ڕابردوو و خەڵکی ئێران لە حکومەتی ئیسلامیی پاش شۆرشی ڕێبەندانی ٥٧ی هەتاویی و پشتیوانی کردنی بەشێک لە هیزە چەپەکانی ئێرانی وەکو "حیزبی تودەی ئێران" و پاشان "سازمانی فیدائیانی اکثریت" لە ڕژیمی ئیسلامیی ئێرانە. بە باوەری نووسەری ئەم بابەتە، هەڵبژاردنی دروشمەکان و شیوەی سیاسەتی بەشێک لە حیزبەکان نە لە تەبایی لەگەڵ ئاستی بزوتنەوەی کورد لە ڕۆژهەڵاتی کوردستانە، کە بە درێژایی دەسەڵاتداریی حکومەتی ئیسلامیی کۆڵی نەداوە و لەم دوایانەشدا چ لە کاتی شەری کۆبانی و هێرشی داعش بۆ کوردستان و چ لە کاتی شهیدکردنی نەمر فەرزاد و هاورئیان، چ بەردەوام لە ساڵرۆژی ترۆری نەمرِ دوکتور قاسملو ئاستیی ئاگایی نەتەوەیی خۆی نیشان داوە، بەڵکوو بە پێی بارودۆخی نێوخۆیی و ئابووریی حیزبەکان لە باشوری کوردستان، نەبوونی پێگەیەکی بەهێز و کەمایەسیی کارو چالاکیی جیدی لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان، دابڕانەکانی بێپسانەوەی نێوحیزبەکان و دوورکەوتنەوەی بەشێکی زۆر لە کادر و ئەندامەکانی لێهاتوویان، هەروەها بێ کاریگەرییان لە ڕووداوە سیاسییەکانی کوردستانە. ئەم خاڵە نەرێنییانە بۆتە پێوەری پێناسەکردنی ئاستی بزوتنەوەی کورد لە ئێران و هەڵسوکەوت لەگەڵ کاربەدەستانی تاران! ئەم چەشنە هەڵسوکەوت و زەوی و ئاسمان بە یەک گرێدانەوە دەتوانێ تەنیا نیشانەی خەمۆکیی سیاسیی و ناتەوانیی لە هەڵبژاردن دروشمی شیاو و سیاسەتی درووست بێ، کە بە داخەوە چەپ و ڕاست وەکو بنێشتە خۆشەی عەقلییەتی سیاسیی دووپات دەکرێتەوە؟ بێ گوومان ئەرکی حیزبێکی ئوپۆزیسیۆنی لە دەرەوەی وڵات پێویستە جیاوازیی لەگەڵ ڕێکخراوەیەکی مەدەنیی، فەرهەنگیی و سیاسیی لە ئێراندا بێ و نابێ ئەرکی حیزبێکی سیاسی کورد کە خۆی بە بەشێک لە ئوپۆزیسیۆنی ئێرانی دەزانێ و بە شوێن پێکهێنانی "کۆماری کوردستان لە چوارچێوەی دەوڵەتی فیدراڵی ئێران"دایە بێتە ئاستی ڕێکخراوەیەکی مەدەنیی و فەرهەنگیی نیو وڵات کە لە چوارچێوەی قانوونی ئەساسیی ئێراندا کار و چالاکیی دەکات، و بەردەوام بە دووپاتکردنەوەی ئەم ڕاستییە کە دەوڵەتی ئێران بە کورد ناڕووخێ پاکانە بۆ بێ دەستەڵاتیی خۆی بکات.

ئەگەر حیزبێک خۆی پێشرۆی خەڵک دەزانێ و ئاڵاهەڵگری دروشمی دیموکراسیی و فیدرالیسم بۆ ئێرانە، بێ گومان دەچێتە خانەی حیزبە ئوپۆزیسیۆنەکانی ئێرانیی و دەبێ هاوئاهەنگ لەگەڵ ئەوان

بۆ ڕووخاندنی ئەم حکومەتە تێبکۆشێ، بەڵام ئەگەر تەنیا پێی وایە مەسەلەی کورد مەسەلەی سەرەکی ئەوە و دەتوانێ لەگەڵ شەیتانیش بۆ چارەسەرکردنی مەسەلەی کورد لە سەر میزی وتوویژ دانیشێ و لە چوارچێوەی کۆماری ئیسلامیدا بە ئامانجەکانی بگات، باشترە ڕاشکاوانە لەم ڕەوتەدا هەڵوێست بگرێ و تێبکۆشی ببێتە حیزبێکی قانوونی لە چوارچێوەی ئێرانی ئیسلامیدا. بەڵام لە بیرمان نەچێ ئەگەر حیزبێکی فیدرالیخوازی کورد بتوانی لە ئێراندا کار و چالاکیی سیاسیی بکات، ئەوە لە دوو حاڵەت بەدەر نی‌یە، یان ناوەرۆکی ئەم حیزبە گۆڕاوە یان دیاردەیەک بە ناوی حکومەتی ئیسلامیی ئێران ئیتر بوونی نەماوە. لە لایەکی دیکەش ئەزموونی پارتی و یەکێتیی‌مان لە کاتی دەسەڵاتداریی سەدام لە بیر نەچێ کە بە جیا کەوتنە معاملە لەگەڵ دەسەڵات و چیان بەسەر یەک هێنا و چۆن سەدام لە ڕەوتی سیاسەتەکانی خۆی کەڵکی لەم ئاڵۆزییانە وەرگرت. لێرەدایە ئەم وتە جوانەی خواجە عبداللەی ئەنساریی خۆی بە جووانی دەنوێنێ کە دەڵێ"نرخی هەر کەسێک لە کارەکەیدایە و "**آن ارزی که می‌ورزی**".

٢٦ی بەفرانباری ١٣٩٤ی هەتاویی